Noomerai sen 10 myngo.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi YNEN

№ 265 (2298)
1937 onoi
NOJAABRIIN
18
ÇITVEERG

14-xi siloo garna
ULAAN-YDE gooroд,
BMASSR

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yndebyriin gazeeta

LEITENAANT CIIBIKOV DORZO SANZIIJEVIÇII

Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadta kandidaad bolgon debzyylbe

Buriaad Mongoloi uran zoxiolşodoi eblelei suglaan bolzo, tereen deere Buriaad-Mongoloi morito Aarmiin nacionaalьna çaastiin leitenaant CIIBIKOV DORZO SANZIIJEVIÇIIN kandidatuurii kandidaad bolgon debzyylbe.

Nyx. CIIBIKOV bolbol 1899 ondo Tynxenei aimagtai, ygeitei Cebegei Sanza gegştin bylede tyreed, baga nahanhaa ynşereze, 1924 on boltor batraag jabahan aad, Ulaan Aarmiin zagsaalda orohonoi aşaar xymyyzyylegden oordento, leitenaant boltoroo urgahan Soveed oronai erxim xybyydei negen myn

HUURINDAXI BOLЬŞEVIIG AGITAACA BA PROPAGAANDII YRGENØØR JABUULXA

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beledxexe beledxel bolbol Soveedai xydee huurinda kolxoozuudai olzo xubaaritai toxiooldohon baina. Xydee azaxuin ene zilei dyn gaixamşag baina. Edener xadaa, Soveed zasag bolbol tariaaşanda ali zerge jixe jyyme ygeeb geze yşee yşee daxin byxil delxeide xaruulna. Oroo hoto ba texniis kylьtyyrnyydei ene zilei erxim ergasa bolbol kolxoozuud ba kolxooznigiguudta jixe olzonuudii ygee. Azalta yderei ynder jixe sen tuxai medeenyyd manai yrgen jixe oronoi zaxa xizaarnuudhaa orono. Eregtei ba emegtei tariaaşan byxen bolbol, xolxoozdo xen ynen şudarguu xydelmerileneb, kolxoozno xeregei tylee xen temeseneb, tedener byxende şaлga şadaltai, kylьtyyrne baidalii olgodog, kolxoozno baiguulaltiin aguu jixe preimyyşestvotai baihanii eeriin dyrşel deere byri byri etigeze baina.

SSSR-dexi gazartariaalan bolbol, seregei urda teexi yjiin xihee myneo xojor daxin jixe produukca ygene geze ene zilei uridşalalgiin medee xaruulna. Ene zilde gazartariaalangai ba malazalai produukca 1926-27 onuudai sengeer 23 miliaard tyxeregei bolxo baibal, tere yjede—1913 ondo ene produukciin sen bahal ene sengeer 12,6 miliaard tyxerig baihan baina. Kolektivizaaciin zilnyydei torşo soo manai gazartariaalangai xehen gigaant jixe ysyrelte bolbol, mynee yjede kolxoozuudai tovaarno produukciin yseltede ba azalt yderei ynder deede sen dotoi eerlingee reaalьna xaruulamzii olono. Ene zilde rajoon dotoroo dunda zişeegeer azalta yderte doloo-naiman kilograam gansal tariaa ygexe rajoonuud yseen bişe bii.

Moldaavskiin respyyblikiin, Riibnick rajoondo, kolxoozuud bolbol 30 mingan gektaar bolxo agun jixe teritoori deere gektaar byxenhee zuu-zuun pyyd tariaa xuriaahan baina. Ene rajoondo azalta yderte busa produuktnuudii ba myngo toolongyi, dunda zişeegeer 7,5 kilograam tariaa ygexe baina. Xyrşe baigaa Kameensk rajoondo dunda zişeegeer azalta yderte 6,6 kilograam tariaan ba 1 tyxerig 50 myngen xyrtexe baina.

Iimenyyd zişeenyydii yşee xeden oloor xaruulza bolxo baina. Yşee zarim kolxoozuudai olzonuud oyril gaixaltai jixe. Roostovsk mozlin, Jegorliiksk staniiciin „Oktiaabriin xorinzilei oi" geze xydee azaxuin arteelai kolxooznigiguud—kazaaguud bolbol nyxer Staalinda bişegeer xandaba. Tedener ene bişeg soogoo iigeze bişee:

„Manai azalta yder bajan boloo. Bidener 1935 ondo azalta ydertee 18 kilograam tariaa abhan aad, ene zilde, gyrenei gee urdaxi byxii ujalganuudii sag soonь dyyrgehen ba yrehenei, fyraazna ba straxovoi foondonuudii xaaza dyyrgeed baixadamnai azalta yder byxende, naran seseg toolongyigeer, 32-32 kilograamaar xyrtexe tariaan yldeed baina. Manaida kolzoozno ilxama biixma produukta zil jirexe byri urgaza baina. Kazaaguudai baidal byri bajan ba byri zargalanta bolzo baina".

Paarti ba Soveed zasagai uriaalaar kolxoozuudta oronon milloon ygiiteişyyd ba dundaşadaltan bolbol yglee yderee omogoor xaradag, socialiis bylgemei ynen şudarguu baiguulagşadai gyised udamai baidalaar baidag, gyised xangagdamal xynyyd boloo.

Manai orondo ygiitei ba guiranşa baidal xododo eseslen halgagdaa. Xuuşan Rosiido xori milloon ylyyteigeer toologdozo baigaa ylesxelen ygiiteişyyd manai huurinda ygei Guiranşalalga usadxagdanxai. Aduu morigyi, zebseg xeregselgyi, tarilgagyi azaxuinuud manai orondo yninei ygei. Kolxoozno baiguulalta bolbol tariaaşanda sengeleg ba bajasxalanta baidalii olgoo. Ene xadaa,—Leenin—Staalinai paartiin tylee, Soveed zasagai tylee, SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaadta oron ulasai debzyylze baigaa erxim tyryy xynyydei tylee erxim agitaaca bolxo baina.

Noovosibiirsk moziin, Leeninsk rajoonai „Janvaarь 9" kolxoozdo ende hajaxan kolxooznigiguud bolbol eerlingee olzonuudii toolozo, urdiinь baidalii mynee baigaa baidaltajaa zişeeleze yzehen baina.

— Manai byxii nahanai torşo soo manaida edii şineen tariaan xezeedeeş baigaagyi,—geze kolxooznigiguud xelene. Urdanь yri xeregselhee garaagyi—, Girgoori Semaikin bolbol eerlingee 600 azalta yderte mynee 668 pyyd tariaa abxa baina. Ygiitei jabahan Jegoor Paavloviç Reebikov bolbol xybyyntejee 750 pyydhee ylyyxen tariaa olohon baina.

Kolxoozno huurin bolbol şanga şadaltai baidal teeşe yrgeer alxana.

— Egeel iimehee maararai niuurnuud iime bajartainuud baina,—geze Fegorliinsk kolxooznigiguud bişene.—Bolьşeviiguudai paartida, manai exe orondo manai xizaargyi bejee ygengi ba inag baihanai uşar egeel ende baina, egeel iimehee manai staniicanuud ba xyytornuudaar bajasxalanta enieedengyyd ba xongioo haixan duunuud zamxanagyi.

Mynee xydee huurinda hunguuliin kampaani yzegdeegyi jixe debzelte deere jabaza baina. Ene xadaa hungaltiin urda teexi suglaanuud, ookrugai zybleenyyd deere eli xaragdahan baina. Ene xadaa, mynee bolzo baigaa rajoonoi hungaltiin urdateexi zybleenyyd deere elixen xaragdana. Azaxuin zilei yreer soveed tariaaşanai urda bolxotoi perspektiivenyyd neegee, ene xadaa kolxoozno oloniitiin poliitikan edibxi xeşeelei gigaant jixe dolgiooji yysxehen baina. Eregtei ba emegtei kolxooznigiguud bolbol bidener xadaa şine zargalanta baidalaar kolxoozno baiguulaltada ujalgataibdi geze erxim oilgodog baina. Xydee huurinai sedxil ba hanal bodol, zyb zamii xen zaagaab, olonmilioon tariaaşaniii edoo yderei bajasxalanta yderte xen xytelen oruulaab, tereendel xanduulagdanxai,—xydee huurinai sedxil ba hanal bodol nyxer Staalinda xanduulagdanxai Socializmiin ilaitanuudai siimbol bolhon da Soveed aradai moraalьna ba poliitikan negedelsiinbol bolhon ene nerii, kolxoozno huurin bolbol, SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaaduudai kandidaaduudai toodo tyryyşiin kandidaad geze nerelne.

Eregtei ba emegtei kolxooznigiguud bolbol nyxer Staalinai oiriin soraatniguudii—paartiba soveed pravitelьstviin xytelberilegşedii SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadta kandidaad bolgon debzyylne. Myn deputaaduudai kandidaaduudta xeden arbaad tyryy xynyyd—paartin moziin ba soveedai oorganuudai xytelberilegşedii, nauuka ba iskyystviin azaljabuulagşadii debzyylegdehen baina.

Kolektivizaaciin zilnyydei torşo soo, aradai xeregte, socializmiin xeregte bejee ygengi baihanaa eerlingee byxii xydelmerjeer xaruulhan, gyrenei xydelmeriii jabuulza hurahan xynyyd, kolxoozno huurinda yseen bişe urgaa. Ene xynyydii—kolxoozno tariaaşanai xybyyn ba basagadii—ai darta kombainioor Ooskin, kolxoozoi tyryylegşe Feodor Griinьko, Lьnovood Jevgeeni Artaaçeva, morişon Igaambeerd Şalmordaanov, traktoriişt, Gyysev, brigadiir Ytepbergeenov ba busad g. m iimenyyd xynyydii kolxoozno huurin bolbol Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaadta myn debzyylne.

Kolxoozno huurin bolbol Verxoovno Soveedta bolxo baigaa hungaltada tyrьbilgv interees gargana. Eregtei ba emegtei kolxooznigiguud, eregtei ba emegtei ymseten bolbol hunguuliin xuuliin oilguulhan yge byxeniii tusgaai jixe xomxoigoor duulan abna. Tiime boldog, tariaaşan zon byxende xyrexe, sonosogşodo jamarş haa asuudalda zybee ba oilgosteigoor xariuusaxa bodoto bolьşeviig agitaaca ba propagaanda xaa xaanagy yşee hainaar jabuulagdaagy baina. Zarim raikoomuud bolbol huurindaxi hunguuliin uçaastaguud deerexi agitacioonno ba propagandiis xydelmeride odoo xyrter toeedegyi baga anxaralaa tabina. Ene xadaa egeel tyryyn Kiijevei, Vorooneziin ba Odeesiin mozonuutai rajoonoi paartin organizaacanuudta xabaadaxa baina. Hungagşadai goritoixon otriaad bolxo ymsetenei dunda agitacioonno propagandiis xydelmeri ilangajaa hula baina.

Mynee Verxoovno Soveeda deputaadta debzyylegdehen kandidaaduudii regestraacalga zarim gazarta dyyree. Zarim gazarta paartin organizaacanuud bolbol, gol xydelmeri xadaa yngeree geeşe, oloniitiin dunda hunguuliin agitaaca ba propagaandii zogsoozo bolno geze encenill oilgohon baina. Hungalta boltor yldeed baihan yderunyyd soo agitacioonno-propagandiis xydelmeriin xeden daxin şangadxagdahan baixa johotoi sagta iime bodomzonuudhaa xorotoi jyyş ygei. Zarim paartin ba soveedai organizaacanuudai hanaa amar ba amaa angailgan huuxa jabadalhunguuliin kampaanida bidentii ali bolxoor buzarlaxii hededeg ba yşee hedexeşji xarşa elemeentnyyd bolbol xeregledeg baina.

Xydee azaxuin zilei gaixamşag dyn bolbol huurinda jixe politika—oloniitiin xydelmeriin jabuulxa tusagaar zoxistoi huuri baiguulaa. Ene xydelmeri bolbol şandaa xyreme yrgeel jabuulagdaxa johotoi. Ene xydelmeriin gol eşinь ba tereenei johotoi zoriilgonь—xadaa olonmilioon kolxoozno tariaaşaniii Leenin—Staalinai aguu jixe paartiin tugdoro Verxoovno Soveedta hungaxa hungalta teeşe xytelxe jabada bolno.

(„Praavdiin" tyryy bişeg)

▽ ▽ ▽

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

Şanxain rajoondo

Şanxai, 15 (TASS). Şanxain bauun Xoito talada jabaa sereegyyd bolbol Cyçzoyji şiglen iragşaa dabxiza Şanxai Naankinai tymer zamai Kunьşaanь staancii ezeloo, geze japoonai ştaabai tyleelegşe medeesene Ende hajaxan Janczii goloi urda bejede Baimootan goloi adagta buulgagdahan japoon desaantii Xitadai seregyyd gol teeşenь tyribe geze xitadai medeesel soo xelegdene.

***

Naankin, 16. (TASS). Hyylei xojor yder Şanxain froont deerexi baidal muu bolood baina. Xojor zygnee bynelen xehen, japoontanai dobtolgo ton ajuultai bolood baina.

Nojaabriin 13-da japoontan Czianşaanь staancii ezelee. Nojaabriin 14-de Ciuvaan ezelegdeeen baina. Hyylei ydernyyd soo japoontan byxii froontnuud deere dobtolgo xene. Xitadai poziicanuudii yder byri boomboodoxo jabadalda japoontanai 300 garan samoliooduud xabaadana.

BIÇYYREI HUNGUULIIN OOKRUGAI HUNGUULIIN KOMIISA VORFOLOMEEJEV ALEKSEI FEOODROVIÇIIN KANDIDATUURII REGISTRAACALABA

NACIONAALЬNOSTINUUDAI SOVEEDTA HUNGAXA BIÇYYREI HUNGUULIIN OOKRUGAI HUNGUULIIN KOMIISIIN TOGTOOL

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa tuxai dyrimei" 60 ba 61 zyilnyydei yndeheer, Biçyyrei aimagai gurban MTS ydte profsojuuzai ba xydelmerişedei bolon Muxarşiberei aimagai Xonxoliin MTS-ei xydelmerişed ba albaxaagşadai bygdiin suglaagaar Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylegdehe, SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungaxa Biçyyrei aimagai hunguuliin 317-dxi ookrugai hunguuliin komiisada ballotirovaluulxii zybşeelee ygeeн,—1909 ondo tyrehen, paartin bişe,—Xonxoliin MTS-de kombainiooroor xydelmerildeg,—Xaraşiberei tosxondo baidag,—Aleksei Feoodrovıç Vorfolomeejevii SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad bolgon registraacalaxa.

Hunguuliin komiisiin tyryylegşe Aleksandroov.
Tyryylegşii orologşo Petroov.
Sekretaarь Soobennikov.
Geşyyd: Ysaçoov, Petroova, Ivanoov, Venidiiktov, Kyzneoova, Pokaacki.

NACIONAALЬNOSTINUUDAI SOVEEDAI DEPUTAADAI KANDIDAADTA PETROV JERMOLAI LOOGINOVIÇ GEGŞII REGISTRAACALXA TUXAI NACIONAALЬNOSTIDUUDAI SOVEEDTA HUNGAXA ŽEDIIN OOKRUGAI HUNGUULIIN KOMIISIIN TOGTOOL

„SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai Dyrimei" 60 ba 61 zyilnyydei yndeheer, Žediin aimagai „Zaveeta Ilьjiç" kolxoozoi kolxooznigiguud ba Selengiin aimagai „Bolьşeviig" kolxoozoi kolxooznigiguudai bygediin suglaagai Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaadta debzyygleze, Žediin 319-dexi hunguuliin ookrugta ballotirovaalxa zybşeele ygehen, 1897 ondo tyrehen, BK(b) P-iin geşyyn, Biçyyrei aimagai tyryylegşeer xydelmerilen Biçyyr tosxondo huudag nyx. Petroov Jermolai Looginoviçii Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta registraacalxa.

Komiisiin tyryylegşe Moksoojev.
Tyryylegşiin orologşo Badmaajev Sekretaarь Budaajev.
Geşyyd: Konovaalov, Kraasikov, Erdenieejeva, Noviicki, Tymyyrov, Banzarakcaajev, Budaajeva.

BELЬGAAJEV Gombo Ciibikoviç

Nyxer Belьgaajev G. C. bolbol 1904 ondo, Tynxenei aimagai Tooriiin somonoi ygeitei tariaaşanai bylede tyrehen baigaa. 1918 ondo xydeegei exin hurguuli cyyrgeed, saaşaa huralsalaa zabharlaza, eerlingee azalda xydelmerileze baihan baigaa.

1921 onhoo niitiin xydelmeride edebxiteigeer xabaadalsaza exilee. 1921 onoi fevraalь harada komsomooldo geşyyn bolzo orohon baigaa. 1924 onoi oktiaabrь harada paartiin geşyynei kandidaadta orood, 1926 onoi janvaarь harada nyxer Belьgaajev G. C. bolbol BK(b) Paartiin bodoto geşyyn bolohon baina.

1921-26 onuudta nyxer Belьgaajev bolbol Soveedai ba politbolbosorolai doodo şatiin xydelmeride: somsoveedai sekretaarь, somsoveedai tyryylegşe, izbaaç, Tooriiin Xuşuunai gyisedxexe komiteedai tyryylegşiin orologşo gexe mete xydelmerilehen baina.

1926-28 onuudta nyxer Belьgaajev bolbol Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmida alba xeze, tendenee tabigdahanaigaa hyyleer likyytskiin II dugaar şatiin soveed—paartin hurguulida huralsahan baina.

1929 onhoo 1932 on boltor nyxer Belьgaajev paartin xydelmeride oruulagdaza, BK(b) Paartiin Tynxenei AK-ai kylьtyyre ba propagaandiin tanagii daagşaar xydelmerilehen ba udaa teenь BK(b) Paartiin Agiin AK-ta xydelmerilehen baina.

1932-33 onuudta Moskvaagai Nariimaanovai neremzete instityydte huraa hen.

1933 onoi hyylde nyxer Belьgaajev hurguulihaa duudagdaza, „Buriaad Mongol Ynen" gazeetiin xariuusalgata redaaktor bolgon batalagdahan baina.

1935 onoi janvaarihaa 1937 onoi apreelь hara xyrter Leningraadai Vostooçno Instityydei dergedexi redaaktornuud—orşuulagşadai kyyrsede huraza baitaraa, 1937 onoi apreelь harada duudagdaza, daxin „Buriaad-Mongoloi Ynen" gazeetiin redaaktor bolgogdohon baigaa.

Nyxer Belьgaajev G. C. bolbol BK(b) Paartiin Moziin Komiteedai geşyynde xede xeden udaa hungagdahan ba BMASSR-ei CGK-ai geşyynde xojordoxijoo hungagdahan ba mynee CGK-ai tyryylegşe baina.

Nyxer Belьgaajev bolbol paartiin generaalьna şugamhaa xezeeş xelberieegyi, Buriaad-Mongol aradai ynen şudarguu xyoyydei negen bolxo tula, xeden olon yiledberiin oronuud ba niite organizaacanuudai zygnee Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylegdehen baina. Tiin, mynee nyxer Belьgaajev xadaa BMASSR-hee Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungaxa Jaruuniin hunguuliin ookrugto ballotiirovaluulxiin zybşeelii ygehen baina.

NIKIIFOR ANDREEJEVIÇ KYRBAATOVII

KABAANSKIIN HUNGUULIIN OOKRUGAI HUNGUULIIN KOMIISA SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI NACIONAALЬNOSTINUUDAI SOVEEDAI DEPUTAADAI KANDIDAADTA REGISTRAACALBA

Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungaxa Kabaanskiin hunguuliin ookrugai, Nikiifor Andreejeviç Kyrbaatovii Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta registraacalxa tuxai togtooxonь:

„SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai Dyrimei" 60 ba 61 zyilnyydei yndeheer, Kabaanskiin rajoonai „Kraasno Znaamia" kolxoozoi kolxooznigiguudai bygediin suglaagaar ba azalşanai tyleelegşedei hungaltiin urdaxi ookrugai zybleegeer SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylegdeze, Kabaanskiin 313 dexi hunguuliin ookrugta ballotirovaalxii zybşeele ygehen,—1890 ondo tyrehen, paartigyi, Kabaansk rajoonai Şergiinsk somsoveedai Biikovai tosxonoi „Kraasna Znaamia" kolxoozoi tyryylegşe—Nikiifor Andreejeviç Kyrbaatovii Kabaanskiin hunguuliin ookrughoo Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad bolgon registraacalxa.

Ookrugai hunguuliin komiisiin tyryylegşe Popoov.
Tyryylegşiin orologşo Boodьjev.
Geşyyd: Popoov, Jaarcev, Soober, Baxyyin. Kaşirixin, Çerniicki, Torgaaşina, Ijeavski.

SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadnarai kandidaadta Buriaad-Mongol arad erxim xybyyd ba basagadaa debzyylze baina

Jermolai Looginoviç Petroov

Dorzo Sanziijeviç Ciibikov

Mariija Uladaajevna Xaaxalova

☆ ☆ ☆

Je. Petroov 1886 ondo, urdiin Baigalai ymenedexi moziin Biçyyrei voolostido, mynee BMASSR-ei Biçyyrei aimagai, Biçyyr tosxondo tyrehen jym. Esegenь dunda şadaltai baihan ba Jermolai Looginoviç 1908 on boltor esegiingee azal da xydelhen baina.

1908 ondo seregei albanda tatagdaad, 1912 ondo tabigdaa hen. 1914 ondo, imperaliis dainai bolxo yjede baha seregei albanda tatagdaad, 1917 on xyrter jabahan baina.

1917 ondo nyx. Petroov Petrograadta baiza, fevraaliiin ba oktiaabriiin revoliyycenyydte aktiivnaar xabaadalsahan baina.

Tendehee niutagaa busaza jiremegse bişe nyxed, frontoviiguudaaraa xamta, niutag deeree Soveed zasag togtooxo jabadalda xam orolsoo hen. Voolostiiin zemkomiteedai tyryylegşede hungagdaad baixadaa, nyxer Petroov kulaaguudhaa gazariinь abza ygeiteiner ba dunda şadaltanda ygexe temesel xeze, ene xariuusalgata xydelmeriee şuud dyyrgeze şadahan baina.

1918 ondo, semioonovtanai yjede, Biçyyrte paartiiin podpoolьno komuniis jaçeika emxidxegdehen ba nyx. Petroov tere doroo bolьşeviig paartida orozo, tariaaşanai dunda aktiivna agitacioonno-propagaandiin ba emxidxelgiin xydelmeri jabuulza oroo hen.

Myn ondo nyx. Petroovii semioonovtan xojor daxin aarestda abhan ba xynde xeheelte yzyylhen baina. Xediiş xeheelgebeş, xedii aarestda oroboş, Jermolai Looginoviç bolbol bişe bolьşeviiguudaaraa xamta, semioonovtan baandiin urdahaa vosstaani emxidxexe xydelmeri zorigtoigoor jabuulhan baixa jym.

1919 ondo nyx. Petroov paartizaan otriaadai komandiir bolhon, semioonovtantai eris temesel xeze jabahan ba tereenei otriaad bolbol Okiino-Kliyyçe, Jixe-Kynalei ba Troickocaavsk g. m. gazarnuudta semioonovtaniii yi butasoxihon baina.

Udaanь Petroovoi otriaad bolbol „Zerlig diviizi", Çaxarai otriaad ba generaal Kaapeliiin urdahaa temesel xehen. 1920 ondo Troickosaavskiin (mynee Xiaagta) sagaan bandiiduudhaa syleelhen baina.

1921 ondo partizaan otriaadai ştaabai naçaalьnig tuşaalii daaza jabaxadaa, baroon Yngerniin seregtei şanga temesel xexe jabadalda aktiivnaar xabaadalsahan jym.

1923 onhoo paartin, soveed, koperatiivno organizaacanuudta xariuusalgata tuşaalnuudii daaza jabaa. 1932 onhoo 1937 on xyrter „Kraasna Znaamia trydaa" kolxoozoi xalaagyi oto tyryylegşenь baigaa. Erxim kolxoozoi tyryylegşe baihan tyleegee 1935 ondo, Moskvaada bolhon deede urgasiin maasternuudai Byxexolboonoi zybleende xabaadalsahan ba „Xyndiin Temdeg" oorden xaira abhan baina.

Mynee nyx. Petroov Biçyyrei aimagai Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşede hungagdaad xydelmerileze baina.

Iimede, Leenin — Staalinai paartiiin erxim xybyyn, aradai xeregte byxii bejee ygehen, aradzonoigoo naidabariii labtai, xelberiigyi dyyrgeze şadaxa etigeltei nyxer Je. L. Petroovii buriaad-mongol arad SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedta kandidaad bolgon debzyylee.

☆ ☆ ☆

Dorzo Sanziijeviç Ciibikov xadaa 1899 ondo, Tynxenei aimagai Sagaan Nuuriin somonoi Xobok geze niutagta ygeitei tariaaşan buriaadai byle soo tyrehen baina.

Dorziin dyrbeteixen baixadanь eziinь nygşebe. Dorzo arban negetei baixadaa batraag bolzo şiideed baigaa: kulaaguudai azalda boronoi şireze, mal aduulza jabadag hen.

Dyrben dyyner: Dagba, Dembren, Xarmoon ba Dorzo gegşediinь baga nauhanhaa exilze kulaaguud - mylzegşedte xydelmerilhen baina.

Xybyydeigee olhon jaduu olzoor, esegenь bolxo Sanza ybegen nege zaaxan zeeritei bolzo baitaraa, 1923 ondo nahanhaa nygşeşhen baina. Esegiingee nygşexede axa dyyner zeerijee xubaan abza, ami amiaaraa aza huuza exilhen baina.

1924 ondo erdemgyi batraag, Ciibikov Dorzo Deede - Ydede jireed, baga komsostaavii beledxexe hurguulida hain duraaraa orzo, huralsaxadaa, xynde baihanş haanь, tesemgei daruu jabaza tus hurguuliii ton hainaar dyyrgen garza, vzvoodoi komandiirai tuhalagşiin nere zergii olhon baina.

Baga komandiirnuudai hurguuliii dyyrgeheneigee eseste Ciibikov bolbol Buriaad-Mongoloi tusxai eskadroonoi starşinaa bolon xydelmerileed, udaateenь vzvoodoi komandiiraar xydelmerilhen baina. Dorzo Ciibikov xadaa sag yrgelze seregşedte bejeeree zişee bolon jabadag.

1925 ondo nyxer Ciibikov paartiin zergede orobo. Paarti bolbol Ciibikovii xelberişegyi bolьşeviig—komandiir bolgon xymyyzyylbe. Nyxer Ciibikov myn poliitikiin talaarş urgaza, 1930 ondo çaastiiin paartiiin biyroogai xariuusalgata sekretaarai xydelmeriii tereende daalgahan baina. Nyxer Ciibikov ene xydelmeride 1935 on xyrter baihan. 1935 onhoo xoişo, ene yder xyrter çaastidaa xytelberilexii administratiivno xydelmeride xydelmerilze baidag.

Daişalxii ba poliitikan beled xelei talaar ton hain zişee xaruulhanai tylee BMASSR-ei CGK-ai xyndete graamotaar 3 udaa şagnagdahan. 1934 ondo SSSR ei Oborooniin Aradai Komisaar, Soveed Sojuuzai Maarşal nyxer Voroşilovhoo neriinь temdegtei çaasaar şagnagdahan baina.

1936 ondo SSSR-ei praviitelьstvo, daişalxii ba poliitikiin beledxelde onso jixe amzaltanuudii tuilahanainь tylee Ciibikovto „Xyndiin Temdeg" oorden xairii olgohon baina.

Buriaad-Mongol kavaleriis çaastiiin veteraan, lejtenaant oordento nyxer D. S. Ciibikov Ulaan Aarmiiin zergede jabaxadaa bulad xatuu zuramtai, daruu honor komandiir myn. Komandiir bolьşeviig nyxer D. S. Ciibikov Leenin—Staalinai paartiiin ynen xybyyn myn.

☆ ☆ ☆

M.U. Xaaxalova 1919 ondo, Kabaanai aimagai, Xandala niutagta, urdanь ygeitei tariaaşan, mynee kolxooznigoi byle soo tyrehen baina. Xydeegei hurguulida huraza garaad, myn kolxoozno zaluuşuudai hurguulida hurahan baina. Eneneigee hyyleer Ulaan-Yde goorod jireze, 1932 ondo buriaad doloonzilei hurguuliiin 6 xi klaasta oroo hen.

1934 ondo komsomooldo oroo. Myn ondo Buriaadai komsomooloi organizaaciin yysxeleer ba BMASSR ei praviitelьstviin şiidxeberieer, Ulaan-Ydehee—Moskvaa xyrter sanaar jabaxa ajanai emegtei şyydei komaanda emxidxelgen bolxodo, eneende Mariija Xaaxalova orolsobo. Tiin 1935 onhoo exileed, taban komsomool basagadhaa byriidehen komaanda bolbol tere ugaa jixe ba berxeşeelte ajandaa xatuuzal taigaar beledxeze oroohon.

Ene geroilig xesyy ajanai staart 1936 onoi oktiaabriiin 21-de bolzo, Buriaadai baatar zorigto taban basagad, tedenei dunda myn Mariija Xaaxalova, 6000 garan kilomeetr urtatai xesyy berxe ajan zamii getelen garza, Ulaan Moskvaagaa erxebişe bolzor soogoo xyrxegehen xatuu zoriigii urdaa tabiaad, Ulaan-Ydehee garhan geeşe.

1937 onoi maartiin 8-da ene geroilig komaanda bolbol byrin tyges sostaavaaraa Ulaan Moskvaagaa xyreze, zorihon zorilgoo amzaltatai dyyrgehen ba ene ajanaigaa tylee manai 5 baatar basagad, tedenei dunda M. Xaaxalova, Soveed Sojuuzai deede xaira xylieen abhan baina.

Ene jixexen saniin ajan bolbol, Buriaad-Mongol aradai xyse ba şadalii demonstraacalhan ba manai emegteişyyd, zolto baidalaar xangagdahan soveed zaluuşuud bolbol jamar jyyme byteeze, tuiiza şadaxa şadaltai ba zorigtoi baihaniii byxii delxeide xaruulhan baina.

Ene ajanda xabaadalsahan Mariija Uladaajevna bolbol Exe oronoigoo xatuu zorigtoi patriood baihanaa xaruulaa.

Mynee nyx. Xaaxalova BMASSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai too byridxelei tahagai naçaalьnig tuşaalda xydelne. Nyx. Xaaxalova—komuniis paarti ba Leeninei komsomooloor xymyyzyylegdehen, buriaad aradai naidamtai basagan, erxim fizkylьtyyrnig, niitiin xydelmeride edebxitei xabaadadag — aktiviist (mestkoomoi geşyyn, gazarai xydelmerilegşedei moziin sojuuzai geşyyn), zaluu patriood baixa tuladanь, buriaad-mongol arad tereeniii oronoigoo deede oorganda—SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedta deputaad bolgon debzyylbe.

Moksoojev Aleksei Semioonoviçii nacionaalьnostinuudai soveedai deputaadai kandidaadta registraacalaba

Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungaxa Ulaan-Ydiin xydeegei hunguuliiin ookrugai komiisa nyx. Moksoojev Aleksei Semioonoviçii Nacionalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylxe tuxai yiledberiiin oronuudai ba seregei çaastьnuudai bygediin suglaanuudai materiaalnuudii yzeed togtooxonь:

„SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai Dyrimei" 60 ba 61 zyilnyydei yndeheer, Nacionaalьnostinuudai Soveedta hungaxa Ulaan-Ydiin xydeegei №311 hunguuliin ookrugta ballotiirovaluulxa zybşeelee ygehen, 1896 ondo tyrehen, BK(b) P-iin geşyyn, Ulaan-Yde staanciin maşiniiist-krivonoosovço,—Ulaan-Yde goorodto baidag,—nyx. Mogsoojev Aleksei Semioonoviçii Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta registraacalxa.

Ookrugai hunguuliiin komiisiin tyryylegşe Dzeenit.

Tyryylegşii orologşo Fomiin.

Sekretaarь Piskynoova.

Geşyyd: Goorbylь, Booltov, Zelieenskaja, Radnaajev, Vorobьjoova, Damdinzaapov, Borodiiin, Kyrmeejeva.

Aleksei Semioonoviç Moksoojev

Aleksei Semioonoviç Moksoojev

Moksoojev Aleksei Semioonoviç bolbol 1896 ondo Alairai aimagai Tanguud bylegei ygeitei tariaaşanai byle soo tyrehen baina. Byri 7 nahatai baixadanь exenь 6 yneşen yxibyydii orxizo naha barahan jym. Tere sagai baidal xadaa iime olon bagaşuudtai ailda tuilai berxe xynde xyşer baihanь eli.

Nyx. Moksoojev 9 nahanhaa exileze kulaag bajaşuudai yxibyy haatuulagşa—miaanьk boloo. Tiixede hurguulida hurxa, xyxixe, sengeze tuxai jamarş hanal bodol tyregdexegyi, xarin jamar argaar xoolxoigoo tezeexe, xileeme olxo jymaab geze bodogdodog baigaa. 20 garan naha xyrtereene xiriin muu baidalda baiza, zobolon zyderelii turşahan baina.

1925 ondo anxa tyryyşyn yiledberide—Ziiminskiin modo xiyreedexe zavoodta oroz xydelmerilee. Ende 3 zil soxara xydelmerişeer baixazuuraa, 29 nahatai boltoroo xydelmerilehenhee zişeegyi jixe jyme oilgozo garaa.

Byri jixe yiledberiiin orondo orozo, tendehee jamar negen speciaalьnostь abxa zoriigo tabiza, 1928 ondo tere yjin Deede Yde goorodto jireze, şilei zavoodta xara xydelmeriş nebolzo orohon aad, hyylei yjede kvalifikaacatai xydelmerişen bolhon baina. Endeeş tiime yni xydelmerileegyi uşaranь, 1930 onoi xabar tus zavood şataşahan baigaa.

1930 onoi maartiin 18-nai yder Ulaan Ydiin depoodo xara xydelmerişen bolzo xydelmerileze exilee. Depoodo xydelmerilen baixadaa likpyynkteer dam-uuran erdem bişegte uraa. Xara xydelmerişen hee koçegaar bolzo, koçegaarhaa maşiniistiin tuhalagşa boloo.

1934 ondo maşiniist Trofiinovai tuhalagşa baixa zuuraa Çite goorod maşiniistnuudai beledxexe bogonixon bolooroi kyyrsede orozo, kyyrsee erxim bainaar dyyrgeze jireehen baina.

Tere saghaa xoişo bulad mori jabuulagşa—maşiniist bolhon jym.

Nyx. Moksoojev xadaa eneenei urda 1934 ondo BMASSR-ei CGK ai geşyyn baihan, paartiin organizaaciin şugamaar nelleed xexen xydelmeri jabuulaa. Myn paartiin gorkoomoi geşyyn baihan gexe zerge olon hungaltata daabari dyyrgeze jabahan baina.

Maşiniist—bolьşeviig nyx. Moksoojev bolbol Leenin—Staalinai paartida bejee ynener ygehen, erxim xybyydei negenь myn bolno.

Nacionaalьna seregei çaastiiin erximyydte—manai ba ar!

Manai aldarta Ulaan Aarmiiin negen otriaad bolxo Buriaad-Mongoloi nacionaalьna Ulaan tugta Aarmiiin 13 zilei oi gyisebe.

Ene tyyxete yder bolbol byxe buriaad-mongol azalşadai xygzeltii xaruulxa bajarai yder myn.

Manai nacionaalьna çaastiiin seregşedei zagsaal ulam byri byxezen debzeze, Leenin—Staalinai paartiii nigtaar toiron zagsangi baihanaa ene yderoor demonstraacalan xaruulna.

„Xuuşan aarmi bolbol byrzyinerei zyghoo azalşadii angiiin talaar mylzexe zebseg myn. Xuuli zasagai mylzegdehen angi ba azalşanai medelde oroxotoi xamta, Soveed zasagai xyse tulguuri ba oiriin sagaa yrgelziin Aarmiii boliuulza byxii zoniii zebseglexe jabadalai yndehen bolzo ygexe şine johonoi Aarmiil emxidxexe şuxala bygood, tere bolbol Jevroopodo tulaza jirehen socialiis revoliyyciin tuhalamza ba tyşeg bolzo ygene.“
(LEENIN).

„Negeş geşxem xynei gazar bidende xereggyi. Gebeş, oohediingoo gazarhaa negeş verşoog oohediingoo gazar xendeş ygexegyibdi“ (STAALIN).

„Bide bolbol eb nairamdalai xeregii xamagaalza baina. Gebeş, bide zanaltahaa aixagyi, dain şataagşadai soxiltii soxiltoor xariuulxa jabadalda xezeeş belemdi“
(STAALIN)

ZURAG DEERE: Nojaabriiin 7-do Ulaan-Ydiin revoliyyciin talmai deere bolhon paraad.

„Manai hyrie Ulaan Aarmiiin otriaad bolxo Buriaad Mongoloi Ulaan tugta morito aarmiii yzexede Buriaad Mongol azalşadai xedii şineen uragşaa dabxihaniii xaraxaar baina. Bi ene divizioonoi komandiirnuud ba seregşyydii xaraad baixadaa, edener bolbol oohediingoo huralsalaar, oohediingoo angiiin medereleer manai aarmiiin byxii çaastinuudaar adali baina geze xelexe bainam. Edener xadaa oohediingoo huralsalii gaixamşagtaigaar xaruulaa. Bide, revoliycioonno seregei soveed bolbol Buriaad-Mongol aşalşan aradai xerzerge xygzeze baihaniii tereenei ene seregşed deerehee segnexe bainabdi.“
(BMASSR-ei CGK-iin seessi deere nyxer Voroşiilovoi xelehen ygehoo).

Ulaan Aarmi—poliitikan ba kylьtyyriin hurguuli myn

Bi xadaa, 1913 ondo Agiin aimagta tyrehen bainab. Ulaan Aarmiiin zagsaalda oroxiin urda tee xotonoi hurguulida jabaza, yseg bişeg medexe bolood, Ulaan-Yde goorodoi xydelmeriş nei fakylьteedte huralsahan bainab.

Tiin, aarmida 1935 ondo. orood poolkiin hurguulida kyrsaant baiza garaad, vzvoodoi komandirai tuhalagşa baihanaa, 1937 onoi sentiaabrь harada starşinaa bolgogdood, mynəə xydelmerilze jabanab.

Poliitikan ba seregei huralsalda erxim baihanai tylөө şagnal, urmaşuulga zergii 12 daxin abxahaa gadana, Aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyciin XX zilei oigoor daşaraınduulan xyndiin graamotii BMASSR-ei CGK-haa xylieehen bainab.

Eneentei xamta, өөriingөө erdemii deeşelyylxiin tylөө niite bolbosoroloi hurguulida huralsaza bainab.

Cedendorzo Ciicikov.

Ž. BALDANŽABON

MORIN XURDAN, HELME XURSA, BEJE ZALUU...

(„Baatarai zam“ geze KVŽD tuxai zoxioolhoo abtaba).

Dun sagaan
yyrei tolon
Durana zygei
uulii dabahaar,
Segee nomin,
Selmeg haixan
yder mandaba.
Myngen xaşarhaar
Dolgilogşo
Mynxe tungalag
Selenge,
Yrgen sagaan
Ydiin—
Uulzagşa xizaarta,
Tug xiuur delgehen
Tymen azalşan
xamtarža,
Nairamta haixan
Namžaa talamaida
Xyleg morinoi
şyrbehe,
Xynei xybyynei
xyse,
Erxii mergenei
Erdem yzeže,
Xyse şadalaa
xybşeleze,
Xamtiin bajaraar
joholobo.
Ene...
Buriaad-Mongol
respyyblikiin
Bajarai jixe
yder myn!
Ene yder,
Tungalag haixan
laagerьhaa
Tug xiuuraa
delgehen
Buriaad divizioon
busalan garža,
Paarti, zasagai
naidamža,
Proletaarь aradai
žaxiaa
xylieeže,
—Zyneg kapitaaltanai
zyrşeigede
Tulaaha bolgoxo:
Morin xurdan,
Helme xursa,
Beje zaluu,
Bide belen!—geže
xariuu xelebe.

* * *

Uula xada,
oi modon
xoişoo gyildene,
Reelьse reelьseeree
ebxereze,
Xadii xada,
Talii tala
gengyi
Tymer morin
Tyşegeneze,
xyşegeneze,
Baatar aarmi
Şuhata habaraa
şyriilgegşe
Şunaxai daisanda
Xariuu ygexөө
Xatuu zorig,
Xamtiin xyse
zangidaza
mordobo.

BUTAXAANOV VASIILI

Butaxaanov Vasiili bolbol 1915 ondo tyrehen ba taban zilei hurguuli dyyrgehen baina.

Ulaan seregei žagsaalda 1937 onoi mai harada orohon bolboş, poolkiin hurguulida huralsaza baixa zuuraa, өөriingөө erxim şanarii xaruulza yridөө. Jamarş tiime zeme abangyi, xarin hain huralsalai tylөө komandiirnuudhaa urmaşuulagdan baidag ba BMASSR ei CGK-ai xyndiin graamota xylieen abhan baina.

ENE YYRGEDEE OMOGORXONOB

Bi bolbol 1915 ondo Alairai aimagta tyrehen bainab. Tiigeed, taban zilei hurguuli dyyrgeed, Selengiin gyrenei paroxoodstvo deere sklaadii erxilegşeer xydelmerilөө hem.

1937 onoi mai harahaa aldarta Ulaan-Aarmida abtaza, ijyylь harahaa poolkiin hurguulida huralsaad, mynөө pylimiootno eskadroonoi staziroovkada baga komandiiraar bainab.

Huralsaldaa erxim xandahanai tula bajarii xyrgyylhen ba nojaabriiin 7-oi jixe yderөөr daşaramduulan zasagai gazarhaa xyndiin graamota xylieehen bainab.

Ulaan-Aarmiiin žagsaalda huralsaza baixadaa, miniii dotor bajar zorig byri urgaza, Exe oronoo bajalig, sengelig, aza baidalaa xamagaalaxa jixe yyrgii dyyrgelseže baihandaa omogorxonob.

Grigoori Maşuutov.

HUNGUULIIIN 8 DAXI UÇAASTAGAI KOMIISA XYDELMERILNEGYI

Ulaan-Yde goorodoi hunguuliiin 8 dugaar uçaastagai ceentr Smoolinsk yilьciin 22 dugaarai gerte (3-daxi hurguulida) baina.

Hunguuliiin komiisiin xydelmeridөө xerzerge beledxeze, өөriingөө uçaastagai xarijaata hungagşadai dunda jamar xydelmeri jabuulza baihanainь tuxai tus hurguuliiin direektor nyx. Nikolai Ivanoviç Meleejevtei jarildaxada iigeze xelene.

— Manai hurguulida hunguuliiin 8-daxi uçaastagai komiisa xydelmerilxe jyym aabza. Nojaabriiin 13-da komiisiin tyryylegşe nyx. Xaritoonov, tereenei orologşo Bormootov ba bişe nege xojor xyn jabaa belei. Tedener namada tiime jyyme bytөөxe ujalgataiş geze, negeş yge xeleegyii daa. Manai hurguuliiin peoneerei tahag soo hunguuliiin xydelmeri yngergegdexe jym beze, bi өөrөө xadaa tiigeze hananab,—gebe.

Tere, peooneereinь tahagii yzexede, seberlegdeegyi, ton bişiixan, xyiten tahag aad zosoonь negeş loozung xadagdaagyi baina.

Jyrenxii ene hurguuliiin zarim hurgagşadtai jarildaxada, өөriingөө hurguulida hunguuliiin uçaastagai komiisiin xydelmerilxe bolhii ogto medexegyi ba oroldoo duulaaşgyi hanaa amarxan bainad.

Myn, ene hurguuli şadarai, Smoolinsk yilьciin ailnuudta jabaza, gerei ezen exenernyydte hunguuliiin kampaaniii jaaza yngergexe tuxai oilguulaltiin xydelmeri negeş udaa xeegyi baina.

Eneen deerehee baisaaxada, hunguuliiin 8-daxi uçaastagai komiisa, tereenei tyryylegşe nyx. Xaritoonov, tyryylegşii orologşo Bormootov gegşed jyyş xeegyi, jamarş xydelmeri xexe tuxaigaa өөriingөө xariuusalgii medeegyi baihaniinь elirene geeşe beze. Myn, gorsoveedai zyghөө hunguuliiin komiisanuudta jamarş xytelberi ba zaabari ygedeggyi baina geze ene faakt deerehee elixen bolno. Uşar tiimiin tula, paartiiin goorodoi komiteed ede byxii dutuu dundanuud tuxai anxaralaa tabiza, gorsoveedaar damzuulan xozomdozo jabahan uçaastaguudta onso todo xytelberi darii ygexөөr boloo.

B. Žaboon.

Zabxairahan Bujiinov hunguuliiin xuuliii zorgondoo xarşalaža baina

Jaruuniin aimagta SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada beledxelei xydelmeri ton hulaar jabuulagdaza baixahaa gadana, aimagai Gyisedkoomoi tyryylegşe Bujiinov xadaa, hunguuliiin xuuliii xarşalan ebdexe hedelgenyydii gargahan baina. Zişeelxede, ookrugai hungaltiin urda teexi zybleende „Ulaan Jaruuna“ kolxoozhoo tylөөlegdehen udaarnig Bazarai gedegei aimagai Gyisedkoomdo jirexede, gezegiinь xaraad, „ene xyniii gedergenь busaaxa johotoi“ geze tyryylegşe Bujiinov zaxirgaa ygehen baina.

Eneen tuxai nojaabriiin 10-ai yder BK (b) P-iin aimagai komiteedai zasedaani deere yggarhan baina. Tiixede, tende aikoomaixid Bujiinov zyb buruu geze baiža өөhed zuura arsaldaad, jamarş tobşolol gargangyi taraa.

Gadana, myn uçaastagai hunguuliiin komiisiin gesyyn Myloonov M.M. gegşe Ulxasaagai kolxoozhoo ookrugai hungaltiin urda teexi zybleende tөөlegdeze elьgeegdehen baina.

Gexiin xamta, olon niite xydelmerişed ba kolxoozniguudai dunda hunguuliiin xuuliii yrgenөөr nebteryylxe jabadal xadaa өөrөө bytexede naidaza orxihon baina. Ilangajaa, Popereeşne, Xoondo, Yker, Doggo zerge somonuudai kolxoozuud ba sovxooz deere tonş nuu. Tiigeedş, ende hajaxan aimagai ceentrte agitaatornuudii sugluulza, konsylьtaaca xexe gehen boloş, xeden nyxelei suglaraza jirexede, aimgyisedkoomoi tyryylegşii orologşo Ajuuşiin gegşe patifoon tabiaad, „zai iigeed şagnagtii!“ gehen baina. Tiin, agitaatornuud iigeze, konsylьtaaca“ abaad busahan baixa jym.

Zabxairahan Bujiinov tyryytei Jaruuniin aimagai zarim udaridagşad hunguuliiin xuuliii xarşalaža zorgondoo baixala, BK (b) P-iin MK ba Bur CGK ene aimagii jyyde martaža orxioo geegeb?

J. Cerenei.

GNEZDIILOV IVAAN VASIILЬJEVIÇ

Gnezdiilov Ivaan Vasiilьjeviç bolbol 1915 ondo Kyyrsk nozodo tyrehen ba 7 zilei hurguuli dyyrgexehee gadana, Ulaan-Ydiin FZY-de huralsahan baina. Tiigeed, tendee instryykteree xydelmerihen baigaa.

Ulaan-Aarmiiin žagsaalda 1937 onoi mai harada tatagdan abtaad, mynөө poolkiin hurguulida orozo huralsaža jabana. Endee komsoorgөөr xydelmerilene. Mөziin ba goorodoi komsoomoloi konferencanuudta delegaad bolgogdohon ba gorkoomoi şalgaltiin komiisiin geşyynde hungagdahan baina.

Ulaan Aarmiiin žagsaalda huralsaža baixa zuuraa, xeden udaa komandiirnuudai zyghөө bajar xylieehen ba urmaşuulagdahan baina.

Ivaan Vasiilьjeviç bolbol sylөөte sagtaa poliitikan ba uran literatuurii unşadag baina. Mynөө „Bilad jaaža xatuužaab“ geže N. Ostroovskiin zoxiool unşaža baina.

ÇIMIITOV

Arban gurban žilei oi

Nojaabriiin 19-de Buriaad-Mongoloi respyyblike bolbol nacionaalьna seregei baiguulaltiin 13 zil xysehen oiji temdeglene.

Ene xadaa, paarti ba Soveed zasagai jabuulza baigaa Leenin—Staalinai nacionaalьna poliitikan bajar myn bolno Eneenei aşaar Buriaad Mongol respyyblike ba myn eneentei negen xamta olon nacionaalьno aarminuudai neg demel otriaadiinь—Buriaad Mongoloi çaastь tyreze urgahan ba bexižehen baina.

Leenin—Staalinai nacionaalьna poliitika bolbol ulaan aarmiiin baiguulaltada negen şuxala huuri ezelengyi garža şadaxagyi baigaa. Manai ulaan aarmi onsa exileze bii bolxohoo xoişo byxe nacionaalьnostiiin azalşan aradii bajo teeşee tatahan baina.

Nacionaalьna çaastьnuudai baiguulalgada Paartiiin XII xuralai togtoomzo onso şuxala udxa şanartai baina.

Xuraлai şiidxeberi soo xelegdexenь, „SSR Sojuuzai aradai aza dyygei ba eb nairamdalai idei şingeexe bodoloor ulaan aarmiiin dotor xymyyzyylgiin xydelmeriii xysetei geer jabuulxa jabadalii an en olxii ba respyyblikiin oboroonii xysed xangaxiin tula byxe jabuulganuudii xangaža nacionaalьna seregei çaastьnuudii emxidxexe talaar bodoto xemzee jabuulganuudii abxii xural bolbol paartiiin geşyydyydte rekomendaacalna“.

Paartiiin ene togtoomžiin yndehөөr, XTUA-iin nacionaalьna xөhөgyydii emxidxeze exilegdehen baixa jym. Eneenei yrөөr, manai Ulaan Aarmi xadaa internacionaalьna barildalga ba daişalxii huralsalai talaar yşөө jixeer bexižehen baina.

1924 ondo, bişe bişe nacionaalьna respyyblikenyydtei xamta Buriaad-Mongoldoş nacionaalьna seregei baiguulaltii exilnea jym. Nojaabrь harada Kybaanskiin V brigaadai dergede baga naçsostaavuudii beledxexe hurguuli bii bolgogdobo. Tus hurguuli bolbol Buriaad-Mongoloi tyryyşiin nacionaalьna formiirovani bolzo ygehen jym.

1925 on bolbol Buriaad-Mongoldo nacionaalьna seregei baiguulaltiin xygzeltiin şine şata bolhon baina. Buriaad-Mongoloi zasagai deede gazar—soveeduudai II xural—Buriaad-Mongoloi azalşan aradii seregei albanda xabaaduulxa tuxai togtoomžo gargaba.

Tus zilde, 1903 ondo tyrehen zaluuşuudii tatalganai urdaxi beledxelde xabaaduulza, tere namartaa 1903 onoixid XTUA iin albanda abtaba. Eneexen yjede baga naçsostaavuudii beledxexe hurguuli baga komandiirnuud—buriaaduudii beledxen gargahan baina.

Eneenei yndehөөr, 1903 ondo tyrehen tatalganai xybyydhee (baga naçsostaavai hurguuliiuxidtai xamta) buriaadai tyryyşiin kaadrnuudai negedemel myn bolxo Buriaad-Mongoloi tusxai kavaleriis eskadroon bii bolgogdohon baina. Eskadroon bolbol 50% dunda naçsostaavuudhaa ba 95% baga naçsostaavuudhaa byridehen baigaa.

Baga naçsostaavuudai tusxai kavaleriis hurguuli ba tusxai kavaleriis eskadroon xadaa, baigaa byxii yje soogoo daişalxii ba poliitikiin beledxelei talaar hain yre xaruulhan baina.

Kavaleriis hurguuli ba kavaleriis eskadroonoi daişalxii ba poliitikan beledxelei amžaltatai jabahanai aşaar, 1927 ondo XTUA-iin byri jixexen seregyydei negedelii— Buriaad-Mongoloi kavdiviziooniii baiguulxa xereg xangagdahan baina.

Graaždan dainai dyliin dunduur dabaža yzөөgyi, nacionaalьna zaluu çaastь myn bolboş nacionaalьno kavdivizioon bolbol ulaan aarmiiin daişalxii zanşalai johoor xymyyzeze, өөriingөө daişalxii tyyxe soo, aldarta gojo xuudaanuudii bişeze şadahan baina.

1929 ondo KVŽD-da bolhon konfliiktiin yjede zaluu nacionaalьna çaastь myn bolxo—Burkavdivizioon bolbol XTUA iin bexižehen daişalxii çaastь bolood baihan baigaa.

Bii bolzo togtohonhoo xoişo taban zil bolood baixadaa XTUA-iin nacionaalьna çaastь 1929 ondo KVŽD deerexi konfliiktada tyryyşiin daişalxii xatuužalii abza, Barga Mongoloi gubi talaar erid xariuu ygtexe baatai bolhon daindaa daişalxii ekzaamenii xyndeteigeer bariza garaa.

35 zabarta dainai xaluun ydernyydte generaal Liaanai Mançzuurai gryypiin „aldarta aarmida“ esergyy dai xexedee. Burkavdivizioon geeşe өөhediingөө angiiin ynder huralsal ba myn Buriaad-Mongol azalşadai SSSR-ei olon nacionaalьna aguu jixe bylii xamagaalxa şalabaritai baihiinь xaraa.

Divizioon bolbol operaaciin egeel exilxehee xoişo Mançzuurai uçaastagta, froontiin ton xariuusalgatai gazarnuudaar baiza, ylemže jixe xysetei ataakii olon daxin buta soxihon baina. 600 jabagan seregyydii morin ataaka xeze, ynөөnen toborog bolg hon eneende gerşe bolzo ygene.

Divizioon bolbol KVŽD-ai konfliikthaa busaža jirexedee proletaariiin oron niutagii geroiligoor xamagaalhanaigaa tylөө SSSR-ei CGK-haa ygtehen revoliyyciin xyndete Ulaan tugtai ba Ulaan tugai oordenuudii zyynen 15 nyxedtei busahan baina.

Nacionaalьna kavdivizioon bolbol sagaan xitadtai temeseze olhon daişalxii zanşalanь amagalan baidalai huralsalda asarhan baina. 1931 ondo divizioon bolbol huralsalai talaar jixexen amžalta olzo angiiin ba daişalxii huralsalai talaar belen myn buudalganai taaktikan beledxeleer „hain“ gehen segneite abhan baina.

Ulaan Aarmiiin ynder deede teexnixeer zebseglegdexede, aarmida gol tyleb xydelmerişed ba kolxoozşodoi jirexede ba divizioonoi, seregebyri tomo çaastь-tusxai teritoriaalьna kavpoolka bolon ygegdexedenь, 1932 onoi huralsalai zil xadaa daişalxii beledxelei yşөө jixe eriltii baigaa byixii sostaavai urda tabihan baina.

Eneenhee xoişxi zilnyydiinь daişalxii ba poliitikan beledxelei urgaltiin zilnyyd bolzo Buriaad-Mongoloi kavaleriis brigaada bolon byxe sostaavanь urgahan baina.

XTUA-iin nacionaalьna otriaad—Buriaad-Mongoloi kavaleriis çaastь xadaa Leenin—Staalinai paartiii toiron yşөө nigtaar žagsaža, daişalxii huralsalaa deeşelyylen, huralsalai şine zilde daişalxii ba poliitikan beledxelei talaar erxim hain garxiin tula byxe xysөө gargan temeseze baina.

Өөriingөө 13 zilei oiji ugtaža baixa zuuraa. Buriaad-Mongoloi nacionaalьna çaastь xadaa Leenin—Staalinai paartiin ba brigaadiin komaandovaniiin xyteiberieer nacionaalьna çaastьnuudai daişalxii zanşalii emxidxene.

Byxii delxein faşiizmiin zebsegte xysөөr dailan oroxo xyselelei urgaža baihandanь, Buriaad-Mongol kavaleriis brigaada—helmemnei xursa, morimnai xurdan, bide belemdi,—geze xaruusana.

ASSR-nyydei ARADII GEGEERYYLXE ARKOMAADUUDAI EXIN BA DUNDA HURGUULINUUDAI YPRAVLEENINUUDAI NAÇAALЬNIGUUDTA,

Xizaarai ba moziin gegeerelei tahaguudai exin ba dunda hurguulinuudai xeltesii daagşadta,

RSFSR-ei exin ba dunda hurguuliin xydelmerilegşedei xizaarai, moziin ba respyyblikiin komiteeduudta

SSSR-ei nacionaalьnostinuudai Soveedai CGK-ai oorgan „Der Emeste" gazeetada 1937 onoi sentjaabriin 27-noi yder YSSR-ei Viniice goorodoi jivrein 3-daxi hurguuliin ba Virobidzaan goorodoi jivrein 2-daxi hurguuliin (Jevrein avtonoomito moziin) socialiis myriiseenei uriaa tolilogdohon baina.

Ene uriaa soogoo Jevrein 3-daxi dunda hurguuli xadaa ilmenyyd zyilnyydii dyyrgexe geze ton konkreetno ujalganuudii eehediingee beje deere abhan baina, gebel: huragşadai xojordoxi zildee negeklaasta huuza yldexe jabadalii usadxaxa, ilangajaa SSSR-ei aradzonoi istoori, oros ba tyrelxi xelen, literatuura, myn byxii predmeedyydte „hain" ba „erxim"gehen segnelte abxa jabadalii tuilaxa; hurguulidaa komuniis xymyyzyylgiin xydelmerii xangaxa; soveed patriotiizm—Exe orondoo duralaxa jabadalii, socialiis Exe oronoi ba paartiin daisadta zebyyrxen yzen jadaxa jabadalii huragşanaraigaa dunda delgeryylxe; plooneerei ba komsomooloi organizaacanuudai xydelmeride huragşadii aktiivnaar xabaadulaxa; huragşanarai amaraltii hainaar emxidxexe.

Jevrein 3-daxi dunda hurguuliin hurgagşad eneentei negemyhen bolьşeviizmii şudalaxa, pedagogiis kvalifikaacaa sag yrgelze deeşelyylxe, şuxala ba poliitikan udxaşanartai kampaani bolxo SSSR-ei Verxoovno Soveedii hungaxa hungaltada, Staalin Konstituucii ba hunguuliin xuulii nebteryylxe jabadalda paartiin ba soveedai organizaacanuudta tuhalamza yzyylexe ba xabaadalsaxa geze ujalganuudii bejedee abba.

RSFSR-ei gegeeryylxe Arkomaadai exin ba dunda hurguulinuudai ypravleeni bolbol RSFSR-ei exin ba dunda hurguuliin xydelmerilegşedei sojuuzai CK-tai xamta, „Der Emeste" gazeetada tolilogdohon socialiis myriiseenei uriaaji ASSR-ei xizaarnuudai ba moziin oros bişe exin ba dunda hurguulinuudai xeregtexii ba eneegeer daşaramduulan socialiis myriiseende orolsoxo jabadalii haişaana.

Erxim ba erxim hain hurguulinuud ba hurgagşad bolbol tusxaita şagnalai foondhoo şagnagdaxa johotoi.

Eneentei xamta, myriiseenei materiaalnuudii elьgeeze baixii xysegdene.

Exin hurguulinuudai ypravleeniiin naçaalьnigai yyrgii dyyrgegşe ARNAUUTOV.

Dunda hurguulinuudai ypravleeniiin naçaalьnigai yyrgii dyyrgegşe POPOOV.

Exin ba dunda hurguulinuudai xydelmerilegşedei profsojuuzai CK-ai tyryylegşii orologşo—MEXANOOŞINA.

☆ ☆ ☆

AŻAHUUDALNAI SENGELIG DAA XYXIYYN

Erjeze xaraad yzeje. 20 zilei saadtee, jamar geeşehem baidalnai. Mynee jamar boloo geeşeb. Eneen tuxai negen zaxa niutagai azalşadai baidalhaa faakt bolgon bişexe duran xyrene. Baruun Ylьderge geze niutag Jaruuniin aimagai Ylьdergiin somondo bii. Ene niutagai azalşad bolbol, sojol kylьtyyregyi bydyylig xaranxii baidalda, lama, kulaaguud ba niutagai nojodto xeden dabxar darluulan mylzyylze, xada zalgiin xajaagaar, oi talgiin ojooroor ende tende gansa negeeree huudag hen.

Gansaxan le aguu jixe Oktiaabriin socialiis revoliyyciin ba Leenin—Staalinai nacionaalьno poliitikiin aşa gabijaagaar, tende ugluu toxoido, dylii bailai munxag baidalda barigdahan, nom bişeggyi, sojol kylьtyyregyi baihan azalşad yrgen erxe syleegee olzo xizaargyi zargalta baidalda oroo.

Mynee ene niutagtanь, Kiirovoi neremzete kolxooz togtoohoor xedexen zil yngereze baixa zuuraa, kolxoozniguudainь asa baidal, sojol kylьtyyre ba zan abarinş tanigdaşagyi ondoo boloşoo geze tendexi niutagaixiniinь xeerelde deg ba jyre jabahan xynei xaraxadaa medexeerş baina.

Ene kolxooz bolbol Jaruuniin aimag soo ton zaxiin kolxooz baigaa. Mynee yjede azal xydelmeriiinş, sojol kylьtyyriinş talaar aimag soogoo tyryy zergede jabana. Xerbee urdanь yseg bişeg medexegyi baihanhaa, mynee yseg bişegte bygedeeree huraza baina. Ene kolxooz eehediingee xyseer baga nahatanai huraxa ton seber baixan hurguuliin ger bariza ene zilde kolxooz deeree exin şatiin hurguuli neegee.

Gadana, ene zilde ton seber haruul klyyb bariaa. Ene klyybein zosooxinь haixanaar şimegdehen baina. Jaruuniin aimag soo ene kolxoozoi klyybii xysexe klyyb ygei geze xelemeer baina. Baha xazuudanь ulaan bulan bii. Kolxoozniguudanь azal xydelmeriiingee zabharta syleetei sagtaa billaarda, şatar doibod g. m. kylьtyyrne naadaar sagaa yngergedeg ba kolxoozniguudanь bygedeeree gazeeta zaxiza mynee yjede soveedai hunguuli ba odoo yjiin baidaltai tanilsaza baina.

Xerbee mal azal deerenь abza yzebel, zilhee zilde gyrenei tysebii ylyybşelen dyyrgedeg baina. Ene zilde kolxoozoigoo yiledberiiin tysebei johoor, 1938 onoi janvaarь negende 753 tolgoi yxertei, 775 tolgoi xonitoi, 205 tolgoi aduutai baixa johotoi baihanhaa mynee baihaniinь 776 yxer, 925 xonin, 219 aduun bolno.

Urdanь negeş gektaar tariaa taridaggyi baibal mynee 553 gektaar tariaa xehen ba mynee zilde tariaaniinь xezee xezeeneixihee hainaar urgahan. Kolxoozniguudanь ynexeeree bajan şanga şadaltai bolzo baina. Kolxooz soonь xoriood guşaad azalai erxim udaarniguud, staxaanovtad bii. Zişeelxede, xoninoinь grypovood Cerendorzo Dariin (xonişon) gegşe ene zilde 350 xuriga abxa baihan aad, 377 xuriga abhan baina. Nyxer Dariin bolbol kolxooz bolhon saghaa xoişo xonişon jabaxa zuuraa, ynexeeree eeriingee erxim azalii xaruulza şadaa. Dariin bolbol ger soogoo 4 amin zon, basaganiinь hurguulida jabana, 70 nahatai esegenь baha xonişon. Dariin bolbol byleneree xamta mynee minga xolo garan azalta ydertei. Baha Ceeenei Dulma geze erxim xonişon bii. Ene mete erxim udaarniguud staxaanovtan yder byri oloşorozo baina. Iime zargalta baidal xen ygeeb? Gansaxan le aguu jixe Oktiaabriiin socialiis revoliyyce ygee.

Ene kolxoozoi tyryylegşe nyx. Gomboojev bolboi, xedexen zil soo ene kolxoozoi tyryylegşe baixa zuuraa, azalaa hainaar tabiza şadaa. Xynyyd tuxai Staalinai anxaralgii nyx. Gomboojev bolbol xoohon ygeer bişe, bodoto xeregeer bejelyylne. Yligerlexede, kolxoozniguudaigaa baira baidalii hai zaruulxa ba ybeşen xynyydee sag dariidanь argaluulxiin xemzee abdag baina.

Ene kolxooz bolbol azalaigaaş, sojol kylьtyyriinş talaar aimag soogoo tyryy zergede jabana. Verxoovno Soveedai hungaltada hainaar beledxeze, kolxoozniguudanь azalai entyziaazma xaruulza baina.

Jym. Onoonski.

Loondon goorodto bolhon faşiistnarai demonstraacada azalşad bolbol koontrdemonstraaca emxidxehen baigaa.

ZURAG DEERE: polismeenyyd bolbol, antifaşiis demonstraacada xabaadahan xydelmerişeniii aarestda abaad jabana.

(Sojuuzfoto)

Nyxer M. I. Kaliinin gadaadiin xydelmerişenei delegaacatai xeereldebe

Oktiaabriiin hain yderte baixaa Soveed Sojuuz jirehen aad, mynee Moskvaada baigaa gadaadiin xydelmerişenei delegaacanuud nojaabriiin 15-nai yder Azalai ordon soo nyxer M. I. Kaliinintai uulzaba.

Mixaiil Ivaanoviç Kaliininai zaal dotor yzegdexede nerjeme ovaaca bolzo, tende xabaadagşad xyl deeree bodzo, Soveed gyreni tolgoilogşii amarşalaba.

—Manai Soveed Sojuuz jirehen, xariin ornuudai xydelmerişen angiin tyleelegşed nyxed delegaaduudii amarşalnab,—geze nyxer Kaliinin xelene,—Bi xadaa, taanarai sagaa hainaar yngergexii ba ende tyrel byle soogoo baihan şingieer baixii ynen zyrxenhee xyseneb.

Nyxer Kaliinin bolbol gaadiin delegaacatai xeereldexedee, tedenei byxii asuudalda gyised honor xariuunuudii ygehen baina.

Udaanь, gadaadiin proletariaaduud yge xeleze exilbe. Meksikiin delegaaciin nerehee Koortes gegşe yge xelexe zuuraa, okeaan dalain tere zaxala baigaa, angiin talaar axadyynerhee Soveed Sojuuzai azalşanda xaluun bajar xyrgene. Delegaacanuudai asuudalnuudta xangaltatai xariuunuudii ygehenei tylee nyxer Kaliininda Koortes bolbol bajar xyrgebe.

—Bidener bolbol Moskvaada xeden olon azyiledberiiin gigaantnuudta xyrexe, xyn tuxai, xyyged tuxai tabidag anxaral oroldolgonuudii xaraxa arga zyil olohon bainabdi,—geze Urda Aafrikiin xydelmerişenei tyleelegşe Endriyys xelene.—Bidenei bolьniicanuud, ambulatoorinuud, xyygedei jaasliinuudii xaraabdi. Bidener bolbol stadioonuud, hurguulinuud, myzeinyyd, kylьtyyriin paarkanuud, saaduudta xyreebdi, gaixamşag şine gernyydii xaraabdi. Bidener bolbol Ulaan talmai deere nojaabriiin 7-do bolhon soveed aradai xysete demonstraacii xarahan gerşenyyd bainabdi. Bidener bolbol Ulaan Aarmiiin dabagdaşagyi xyse şadalai gerşener bainabdi. Delegaaca bolbol Staalin konstituucii unşaxa erxe baidalii Moskvaada oloobdi. SSSR-ei Konstituuca delxei deere ton demokratiis konstituuca bolno.

Endriyys bolbol bolьşeviig paartiin gabijaata poliitika tuxai, nyxer Staalin tuxai xelene. Tende baigşad tereenei xelehen ygii haişaan nyxer Staalinai xyndede nerjese aplodismeentelene.

Ede bygediin xelehen yge dotor soveed oronoi baiguulaltiin ba ulasxoorondiin baidalai eldeb asuudalnuud tuxai xelegdene. Delegaaduud bolbol japoon- germaaniiin faşiizmai troocko-byxaarintanai ba busa xylehenşed tuxai xelehen ba aradai ede xoroto daisadta esergyy jabuulhan soveed praviitelьstviin xemzeenyydii haişaana.

Skandinaavskiin oronuudai delegaaciin tyleelegşe Neess bolbol Respyybliken Ispaanida tuhalaxa xydeleenei garhan tuxai xelene. Neess ba busad yge xelegşed bolbol, generaal Fraanko ba tereenei ezed —itaali—germaaniiin faşiistnuudai baandiin ataakanuudii şangaar esergyysen soxizo baigaa, Ispaaniiin aradai baatarlig temeselii haişaana.

Tende xabaadagşad bolbol zaal soo huuhan Ispaaniiin demokratiis respyyblikiin delegaacii amaişalana.

Tereenhee saaşanь, Çexoslovaakiin delegaaciin tyleelegşe—Juura, ulasxoorondiin emegteişyydei antifaşiis ba antivojeenno komiteedhoo— Mariija Kyeet, beelьgiin delegaacahaa—Jire Breenfo gegşed yge xelezo, Soveed Sojuuzdo jireze jyyme yzehen xarahandaa bajarlahan tuşaagaa xelebe.

Nyxer Şveernig bolbol nojaabriiin 16-nai yder mordoxoo baihan, gadaadiin xydelmerişenei delegaacanuudta xandaza, Soveed Sojuuz sooxi ajan zamdaa amzaltanuudii tuilaxii Profsojuuzuudai Byxexolboonoi Centraalьna Soveedai nerehee xysebe. Delegaacanuud „Internacionaal" duulana. Ulasxoorondiin proletariaadai giimna delxein olon xelenyyd deere doriuunaar duuldana.

Gadaadiin xeblelnyydei tyleelegşed Gemaanihaa sylegdene

Beerlin, 17. (TASS). Germaaniiin faşiis zasag bolbol „Taimsiin" beerlinei korrespondeentii ende hajaxan syleheneigee hyyleer, gadaadiin tyleelegşedte esergyy şine repreesinyydii xeze baina. Germaaniiin zasagai togtoomziin johoor, Gavaas geze oficioozno franeuuz aagenstviin tylelegşe—Poolь Raava gedeg sylegdexenь geze myneeder oficiaalьna medeesegdene. Raavii sylehen şaltagaaniinь xadaa, Germaanida jaaşyr ybeşenei delgerhen şaltagaan tuxai Gavaas aagenstviin beerlinsk otdeleeniiin medeesel bolhon baina geze oficiaalьna medeesel soo xelegdene.

Hyylei dyrben zilei torşo soo Germaanihaa gadaadiin xeblelnyydei 18 tyleelegşed sylegdehen baina.

ƟƟHEDIINGƟƟ KANDIDATUURIIN TYLƟƟ AGITAACA XEŻE BAINA

Dneepropetroovsk, 15. (TASS). Amyr-Niizne - Dneeprovskiin hunguuliiin ookrug deere hungaltiin urda teexi rajoonoi zybleenyyd deere tomilogdohon, etigelte niuurnuud Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadta oruulagdahan, SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ba USSR-ei CGK-ai tyryylegşe nyx. G. I. Petroovskiiin kandidatuuriin tylee yrgen agitaaca xeze exilbe.

Nojaabriiin 12-to Arteemiin neremzete, maşiina baiguulgiin zavoodai azalşnai etigelted bolbol 28 ba 29 noomerai hunguuliiin uçaastoguud deere niitiin miitingenyydii emxidxebe. Miitinge deere xabaadahan 500 garan hungagşad bolbol, eehediingee kandidaadai tylee negexyn şingieer duugaa ygexebdi. geze, negen duugaar abtahan rezoliyyce dotoroo medyylbe.

Etigelte niuurnuud—Arteemiin neremzete zavoodai inzeneer, komuniistnar Svetloov ba Ostankeeviç, komsomool Mixailov, paartin bişe tookarь Baraşkoov gegşed 22 agitaatortai xamta, nojaabriiin 12-oi yder, tedende daalgagdahan uçaastoguud deegyyree jabaza, Grigoori Ivaanoviçiin tylee duugaa ygexii uriaalhan plakaaduudii ba hungaltada zoriuulagdahan loozonguudii gernyydte xadahan baina.

URAN HAIXANAI VIISTAVKA TUXAI

Uran zuralgiin iskyystviin ymene Staalin epooxiin tabihan zorilgonuudai negen gexede, manai aza huugaa sagai bajalig tyyxe ba zabxalanta baidalii xaruulhan, şinenyyd ilaltanuudii dabaxa dabalgiin zorilgo xaruulxa jabadal baina.

Socialiis revoliyyciin 20 zilei oido zoriuulagdahan uran haixanai viistavka ene onoi nojaabriiin 10-da neegdehen baina. Viistavka bolbol, Buriaad-Mongoloi uran zuragşadai, ene xyndete ba xariuusalgata zorilgii jaaza dyyrgehiinь xaruulna. Ede zorilgonuudii zuraaşad xadaa, gyised xeze şadaagyi geze sexe xelegdexeer bolno. Viistavkada tabigdahan zuraguudii şinzelen xaraxada eneeniii gerşelen xelene. Uran zuragşadai sojuuza ba iskyystviin komiteedta şurgahan daisadai garnuud buzar muuxai xeregee xehen baina. Buriaadai uran zuragşadai diilenxi olonь 20 daxi oin bajarii ba aguu jixe yderii bultadaa negen adali şaxuu zuraguudtaigaar ugtahan baina.

Manai aza huugaa sagai bajalig tyyxe ba zabxalanta baidalnuud uran zuragşadai zuraguudta xaruulagdaadyi. Zuraguud soo agitacioonno şanar geze ugtagyi, şine ilaltanuudta urihan uriaalai zuraguudii viistavkii yzegşed olon tende oroi xaraxagyi.

Respyyblike sooxi ynen bodoto baidal xaruulagdaagyi şaxuu. Manai zavooduud, azyiledberiiin oronuud uran zuraaşadai xehen xydelmeri soo toboizo xaruulagdaagyi hen tulada, alibaa negen şine xyn xaraa xadaa BMASSR-te azyiledberiiin oronuud ygei jym baina geze hanaxanь damzaggyi.

Uran zuragşadai xydelmeri deerehee jyy elirze garnab gexede, uran zuragşadai sojuuzaş, iskyystviin komiteedş xadaa, tedenerei xydelmeride jamar negen tuhalamza xyrgeegyi baihanь elirne.

Staalin Konstituuca, hunguuliin şine xuuli g. m. ton gyn udxatai xeregyydii myn le baha negeş zuragşa xaruulaagyi.

Viistavka deerehee, uran zuragşad bolbol, kolxooz, zavood ba manai halbaran baigaa bodoto aza baidalhaa taharangi baihanь medegdene. Viistavka deere tabigdahan xydelmerinyyuhee nege xediiji şinzelen todorxoilbol: bidener, Ulaan-Yde-Moskvaagai xooroudo jabagaar—sanaar jabahan komaandiin geroinuudii medenebdi. Tedener xadaa, sogtoi zalitai, baragdaşagyi eneergitei zaluuşuud baihiinь bide baha medenebdi. Uran zuragşa Çekoteejev xadaa, Bobiikin, Liybiimskaja ba Xaxalova gegşedei portreeduudii sog zaligyi, hulaxan, tenxeegyi baihanaar zurahan baina. Ene xydelmeriin jaaxa argagyi muu baihan deereheenь komiisa bolbol, viistavka deerehee xuulan abxa uşartai bolhon baina. Ede metiin muugaar zuragdahan, todo honor bişe zuraguudii myn uran zuragşa Golovaanov („xilii haxigşa"), uran zuragşa Oktaadnikov („Yrgendaa exe haixan oromnai"), uran zuragşa Timiin („Kolxoozoi hyreg mal") g. m. tabihan baiuad.

Gadana, aradai uran zuragşa oordento Sampiilovai zuraguudş myn le nelieed dutuugdalnuudtai baina. Jyyb gexede zarim zuraguudaa xaişa xeregeer zurahan baina.

Deeredursagdahan zyilnyyd xadaa manai uran zuragşadai dutagdalnuud baixa zuuraa, ede dutagdalnuudta gansaxanş uran zuragşad zemetei bişe, myn uran zuragşadai sojuuza jamarş beledxei xeegyi, uran zuraaşadta bodoto tuna yzyyleegyi baihanhaa baga bişe zemetei baixa zergetei.

Ede dutagdalnuudai xazuugaar myn nelieed hain, gojo haixan zuraguud viistavka deere baina. Sampiilovai „Xeheelte", „Aastruuud", „Oktiaabriiin sasuutan", „Aduu", ba zarim negen natiuur moortnuud; Timiinei „Kolxoozoi naada", Şaraapovai „Kombaana" g. m.

Viistavka deere zaluu zuragşadai zurahan zuraguud ton ysoen. Ene xadaa, uran zuragşadai sojuuziin yrgen olon uran zuragşadhaa tanarangi baihiinь gerşelne,

Buriaad-Mongol arad eehediin uran zuragşadhaa dyyren sentei xydelmerii xyleehen baigaa, ene xylieelgiinь uran zuragşadai kolektiiv xysed hainaar xariuulza şadaagyi gebel zoxino.

Uran zuragşadai kolektiiv bolool Buriaad-Mongol aradai xylieelgiinь xangaltataigaar xariuulza şadaxa argatai baina.

Taanarail xereg baina, nyxed, uran zuraaşad.

Privoolnev.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo V. LODOOJEV.

ERDEM KINOO	*PROGREES KINOO*
AIDAGGYIŞYYD	PARIIŻIIN XUŞALTANUUD DORO

SELENGIIN ZOOVETTEEXNIKYMDE DOORODURSAGDAHAN HURGAGŞAD DARII XEREGLEGDENE

1. Literatuura ba ekonomiis geograafi zaaxa;
2. Literatuura ba buriaad xele zaaxa;
3. Xiimi ba fiizike zaaxa;
4. Xariin xele zaaxa.

Komunaalьna xargamza tyleehegyi. Salinai tuxai zybleze medexe. Eneen tuxai Soveeduudai baişanda, gurbadaxi etaazda, №12 koomnatada orozo, gazartariaalangai Arkomaadai kaadriin xelteshee medeze bolno.

Kaadriin xeltes

BK(b) P-iin Burmożkoomoi ba BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta —„Buriaad-Mongoloi Ynenei" zaxiiii 1938 oniii ugtuulan yrgeneer jabuutagtii.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел — 7-55, промотдел — 5-07.

BMASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi Ypolglavlit 124